

Lehdistötiedote

Luxemburg, 9. syyskuuta 2020

Elpymis- ja palautumistukivälineen tuoma lisäarvo riippuu siitä, kuinka tehokkaasti varat kohdennetaan EU:n kunnianhimoisiin tavoitteisiin, toteavat tarkastajat

Elpymis- ja palautumistukivälineellä autetaan jäsenvaltioita selviytymään covid-kriisin aiheuttamista talouden häiriöistä ja parantamaan talouksiensa palautumiskykyä. Tänäa julkaistussa uudessa lausunnossa Euroopan tilintarkastustuomioistuin korostaa kansallisten elpymis- ja palautumissuunnitelmien merkitystä sen varmistamisessa, että EU:n taloudellinen tuki kohdennetaan koheesiota, kestävyyttä ja digitalisaatiota koskevien EU:n yhteisten tavoitteiden saavuttamiseen ja että tuki koordinoidaan hyvin muiden EU:n ja kansallisten tukimuotojen kanssa.

Euroopan komissio ehdotti toukokuussa 2020 Euroopan unionin elpymisvälineen (*Next Generation EU, NGEU*) perustamista osana laajaa pakettia pandemian sosioekonomisten vaikutusten vähentämiseksi. NGEU:n puitteissa avainasemassa on elpymis- ja palautumistukiväline, jonka avulla on tarkoitus jakaa avustuksina ja lainoina yli 600 miljardia euroa. Elpymis- ja palautumistukivälineen tarkoituksena on tarjota laajamittaista taloudellista tukea julkisille investoinneille ja uudistuksille, jotka liittyvät koheesioon, kestävyteen ja digitalisaatioon. Tukea saavien jäsenvaltioiden on laadittava elpymis- ja palautumissuunnitelmat niiden maakohtaisten suositusten mukaisesti, jotka komissio hyväksyy talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä.

"Elpymis- ja palautumistukivälineellä on keskeinen merkitys pyrittäessä saamaan nopeasti käyttöön tarvittavat varat elpymisen edistämiseksi ja kansantalouksiemme palautumiskyvyn parantamiseksi. Jäsenvaltioiden on tehtävä osansa ja laadittava vihreitä ja digitaalisia siirtymiä, investointeja ja uudistuksia koskevat ohjelmansa", toteaa lausunnosta vastaava Euroopan tilintarkastustuomioistuimen jäsen Ivana Maletić. "Tämä on tilaisuus osoittaa, että EU tuottaa vastinetta rahoille. Tätä silmällä pitäen on kiinnitettävä erityistä huomiota siihen, että varat todella kohdennetaan toimenpiteisiin, joilla edistetään EU:n kunnianhimoisten tavoitteiden

Lehdistötiedotteessa esitetään Euroopan tilintarkastustuomioistuimen lausunnon keskeiset tiedot. Lausunto löytyy kokonaisuudessaan sivustolta eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

saavuttamista. Näin voimme hyödyntää elpymis- ja palautumistukivälineen tarjoamat mahdollisuudet parhaalla mahdollisella tavalla.”

Elpymis- ja palautumistukivälineen varainkäytön logiikka tukee laajoja, edistymisen välitavoitteisiin perustuvia uudistus- ja investointiohjelmia sen sijaan, että korvattaisiin tiettyihin ohjelmiin/hankkeisiin liittyviä kustannuksia, kuten EU:n rakennerahastoissa. Tarkastajien mukaan elpymis- ja palautumistukivälineen kytkemistä EU:n tavoitteisiin – kuten sosioekonomiseen lähentymiseen, Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaan ja digitaaliseen muutokseen – voitaisiin vahvistaa esimerkiksi pakollisilla yhteisillä indikaattoreilla. Näin varmistettaisiin suora yhteys yksittäisissä elpymis- ja palautumissuunnitelmissa asetettujen välitavoitteiden ja tavoitearvojen sekä asetettujen yleisten tavoitteiden välillä. Tarkastajat ovat tyytyväisiä siihen, että elpymis- ja palautumistukiväline perustuu olemassa oleviin menettelyihin, kuten yhteisiä säännöksiä koskevaan asetukseen ja talouspolitiikan eurooppalaiseen ohjausjaksoon. Tämä edistää synergioita ja vähentää hallinnollista rasitusta sekä EU:n että kansallisella tasolla. Lisäksi suunniteltu vuoropuhelu jäsenvaltioiden kanssa mahdollistaa joustavuuden erityistilanteissa. Tarkastajat kuitenkin toteavat, että elpymis- ja palautumissuunnitelmien, toimenpideohjelmien ja kansallisten uudistusohjelmien samanaikainen valmistelu voi olla haastavaa jäsenvaltioille, ja siksi tarkastajat kehottavat yksinkertaistamaan menettelyjä. He korostavat myös asianmukaisen ohjauksen ja koordinoinnin tarvetta, jotta vältetään päällekkäisyydet muiden EU:n rahoituslähteiden kanssa.

Tarkastajien mukaan on vaikea arvioida, ovatko ehdotetut rahoitusmäärät riittäviä yhä kehittyvän kriisin seurauksiin puuttumiseksi. Vaikka elpymis- ja palautumistukiväline otettiin käyttöön vastauksena pandemian keskipitkän ja pitkän aikavälin seurauksiin, ehdotettu rahoitusosuusien kohdentaminen jäsenvaltioille määräytyy suurelta osin covid-kriisiä edeltäneen tilanteen mukaisesti. Tämän seurauksena neljässä kymmenestä jäsenvaltiosta, jotka saavat eniten elpymis- ja palautumistukivälineen avustusta, BKT:n odotetaan supistuvan vuonna 2020 vähemmän kuin EU:n keskiarvo, joka on noin seitsemän prosenttia. Lisäksi jakomekanismi heijastaa vain osittain elpymis- ja palautumistukivälineen tavoitetta eli sitä, että edistetään unionin taloudellista, sosiaalista ja alueellista yhteenkuuluvuutta parantamalla selviytymiskykyä ja tukemalla elpymistä. Yli kaksi kolmasosaa elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksista on itse asiassa korvamerkitty 14 jäsenvaltiolle, joiden BKT asukasta kohden vuonna 2019 oli vähintään 90 prosenttia EU:n keskiarvosta. Avustuksista vain noin neljäsosa on korvamerkitty niille kahdeksalle jäsenvaltiolle, joiden BKT asukasta kohden vuonna 2019 oli alle 75 prosenttia EU:n keskiarvosta.

Lopuksi tarkastajat korostavat, että komission ja jäsenvaltioiden on toteutettava tehokkaita toimenpiteitä petosten ja sääntöjenvastaisuuksien torjumiseksi varmistaakseen, että EU:n tuki käytetään aiottuun tarkoitukseen. Tarkastajat havaitsivat lisäksi joitakin puutteita suunnitelluissa seuranta- ja raportointimenettelyissä. Elpymis- ja palautumistukivälineen hallinto- ja tarkastusjärjestelyjen osalta tarkastajat katsovat, että Euroopan parlamentin tehtävä talousarviomenettelyssä sekä tilintarkastustuomioistuimen tarkastusoikeudet olisi määriteltävä selkeästi sen varmistamiseksi, että elpymis- ja palautumistukivälineeseen sovelletaan samoja tilivelvollisuuden ja läpinäkyvyyden periaatteita kuin EU:n yleiseen talousarvioon.

Toimittajille tiedoksi

Euroopan parlamentti pyysi Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen mukaisesti tilintarkastustuomioistuinta antamaan lausunnon elpymis- ja palautumistukivälineen perustamista

koskevasta komission ehdotuksesta. Pyynnön perusteella laadittu Euroopan tilintarkastustuomioistuimen lausunto 6/2020 on nyt saatavilla englannin kielellä tilintarkastustuomioistuimen verkkosivustolla (eca.europa.eu). Muut kieliversiot julkaistaan lähiaikoina. Lausunto rajoittuu komission ehdotukseen, mutta siinä otetaan huomioon Eurooppa-neuvostossa 21. heinäkuuta saavutettu asiaa koskeva poliittinen yhteisymmärrys.

Tämä lausunto täydentää tilintarkastustuomioistuimen muita covid-19-aiheisia lausuntoja, jotka liittyvät [yhteisiä säännöksiä koskevaan asetukseen](#), [REACT-EU:hun](#) ja [oikeudenmukaisen siirtymän rahastoon](#). Lausunnossa hyödynnetään myös tuoretta erityiskertomusta [talouden eurooppalaisesta ohjausjaksosta](#) erityisesti maakohtaisten suositusten osalta.

Euroopan tilintarkastustuomioistuin on ryhtynyt toimenpiteisiin covid-19-pandemian torjumiseksi. Ks. tarkemmat tiedot [täältä](#).

Lausuntoa koskevat tiedustelut:

Claudia Spiti – claudia.spiti@eca.europa.eu – puhelin: (+352) 4398 45547 / matkapuhelin: (+352) 691 553547